

Sygn. akt I CSK 1480/22

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z wniosku A. M.
z udziałem D. G.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 31 maja 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 21 kwietnia 2021 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1. odrzuca skargę kasacyjną;**
- 2. zasądza od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 5 marca 2019 r. Sąd Rejonowy w W. dokonał podziału majątku wspólnego małżonków D. G. i A. M.

Postanowieniem z 21 kwietnia 2021 r. Sąd Okręgowy w W. zmienił w części postanowienie Sądu Rejonowego, oddalił dalej idącą apelację uczestniczki oraz oddalił apelację wnioskodawcy.

W skardze kasacyjnej uczestniczka, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.

W ocenie skarżącej zachodzi nieważność postępowania przeprowadzonego przez Sąd drugiej instancji, bowiem skład sądu orzekającego był sprzeczny z przepisami prawa (art. 379 pkt 4 k.p.c.).

Zdaniem uczestniczki skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 519¹ § 2 k.p.c. wynika, że w sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami skarga kasacyjna przysługuje tylko w sprawach, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest równa lub wyższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że w tak zwanych sprawach działowych (dział spadku, podział majątku wspólnego małżonków, zniesienie współwłasności), w razie zaskarżenia orzeczenia co do istoty sprawy, wartość przedmiotu zaskarżenia wyznacza nie wartość całego dzielonego majątku, ale wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego dotyczy środek odwoławczy. Z reguły nie może przekraczać wartości udziału przysługującemu skarżącemu uczestnikowi, chyba że podważa on zasadę podziału, objęcie lub nieobjęcie orzeczeniem poszczególnych rzeczy lub praw albo rozliczenie nakładów, gdyż wówczas wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału. Wskazana przez skarżącego w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest wiążąca dla sądu drugiej instancji ani dla Sądu Najwyższego i podlega weryfikacji na podstawie akt sprawy, z pominięciem zasad określonych w art. 25 i 26 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, nr 4, poz. 60, z 20 lutego 2015 r., V CSK 239/14, niepubl., z 13 marca 2015 r., III CZ 13/15, niepubl., z 18 marca 2015 r., III CSK 419/14, niepubl., z 19 czerwca 2015 r., IV CZ 16/15, niepubl., z 6 listopada 2015 r., II CZ 76/15, niepubl. i z 13 stycznia 2017 r., III CZ 61/16, niepubl.).

W skardze kasacyjnej skarżąca podała, że wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie wynosi 269 846,13 zł.

Z akt sprawy wynika, że wartość przedmiotu zaskarżenia w apelacji uczestniczki złożonej w niniejszej sprawie została oznaczona na 119 035 zł. Wartość ta została wyliczona w wyniku zsumowania kwoty 1 749,49 zł, o którą

uczestniczka chciała podwyższyć kwotę spłaty należną jej od wnioskodawcy na podstawie punktu IV zaskarżonego postanowienia Sądu pierwszej instancji oraz kwoty 117 285,88 zł, o którą uczestniczka chciała obniżyć kwotę spłaty przypadającej od niej na rzecz wnioskodawcy na podstawie punktu VI tego samego postanowienia. W piśmie z 8 grudnia 2020 r. roszczenie uczestniczki o zapłatę kwoty 152 560,25 zł zostało przez nią sformułowane jedynie jako roszczenie ewentualne, na wypadek „niemożliwości uwzględnienia” żądania apelacji odnoszącego się do punktu VI postanowienia Sądu pierwszej instancji.

Apelacja uczestniczki została uwzględniona w odniesieniu do kwoty 1 749,49 zł, natomiast w pozostałym zakresie jej apelację oddalono.

W pierwszej skardze kasacyjnej uczestniczka określiła wartość przedmiotu zaskarżenia na 149 033,95 zł, co stało się przyczyną jej odrzucenia przez Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z 11 sierpnia 2021 r.

Przed upływem terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, uczestniczka złożyła drugą skargę kasacyjną, w której określiła wartość przedmiotu zaskarżenia na 269 846,13 zł. Skarżąca złożyła także pismo, w którym sprostowała wartość przedmiotu zaskarżenia w pierwszej skardze, określając ją na 269 846,13 zł.

Zarówno pierwsza, jak i druga skarga kasacyjna uczestniczki odnosiła się wyłącznie do tej części postanowienia Sądu Okręgowego w W. z 21 kwietnia 2021 r., w której oddalono jej apelację.

Postanowieniem z 27 stycznia 2022 r. Sąd Najwyższy (III CZ 36/22) oddalił zażalenie uczestniczki na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z 11 sierpnia 2021 r., stwierdzając, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej nie może być wyższa niż 117 286 zł.

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela argumentację zawartą w powyższym postanowieniu. Z uwagi na fakt, że druga skarga kasacyjna uczestniczki odnosiła się wyłącznie do tej części postanowienia Sądu Okręgowego w W. z 21 kwietnia 2021 r., w której oddalono jej apelację, wartość przedmiotu zaskarżenia nie może być wyższa niż 117 286 zł. Wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczona przez uczestniczkę w apelacji nie uwzględniała roszczenia zasądzenia od uczestnika kwoty 152 560,25 zł i nie została następnie zweryfikowana, dlatego stała się ona wiążąca i nie może być podwyższana na etapie wnoszenia skargi

kasacyjnej na potrzeby określenia jej dopuszczalności. Należy także podkreślić, że sformułowanie w piśmie z 8 grudnia 2020 r. roszczenia uczestniczki o zapłatę kwoty 152 560,25 zł jako roszczenia ewentualnego powoduje, że nieprawidłowy jest stosowany przez uczestniczkę zabieg sumowania wartości roszczenia podstawowego (117 285,88 zł) i ewentualnego (152 560,25 zł) dla określenia łącznej wartości przedmiotu zaskarżenia.

Tym samym, skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna, na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.